

være Noget ivoien for ogsaa at sætte Strafbestemmelser for dem, der overtræde Loven, og jeg maa mene, at uden Straffebestemmelsen vil Lovforslaget ikke kunne vente at faae sin fulde Betydning, thi den Bestemmelse, at Følgen af, at en Lærling antages uden at oprette skriftlig Kontrakt, vil blive, at den mundtlig afsluttede Kontrakt bliver ugyldig, vil neppe være noget tilfrækkeligt Middel til at fremme Oprettelsen af saadanne Kontrakter, thi det er muligt, at man netop ønskede vedvarende at bibeholde saadanne løse Forhold, og jeg kan derfor ikke have Noget imod, at denne Bestemmelse, som jo har været meget omdisket i det andet Thing, bliver staaende. Derefter maa jeg sige til den ærede sidste Tale, at den Kompliment, som han gav det høie Landsting, synes jeg dog ikke, det havde fortjent. Det ærede Medlem udtalte gjentagende, at Lovforslaget er kommet fra det høie Landsting i en særdeles utilfredsstillende Skikkelse. Jeg kan for mit Vedkommende paa ingen Maade være enig med det ærede Medlem i denne Udtalelse. Jeg finder tværtimod, at Lovforslaget paa mange Puncter har undergaaet saadanne Forandringer, at det fremtræder i en forbedret Skikkelse, og jeg for mit Vedkommende har ikke flere Indvendinger at gjøre imod det, som det foreligger i den nuværende Form, end at jeg maa erklære i det Hele at være tilfreds dermed. I § 2 i Regjeringens Udkast stod: „Uberettiget til at antage Lærlinge er den Næringsdrivende, som ikke er fuldmyndig“. Denne Bestemmelse er gaaet ud i Landstinget, rimeligvis eller, som man vil kunne se af Forhandlingerne, fordi man har fundet, at den er overflødig. Det er nu ganske vist saa, at efter Næringsloven kan ikke Nogen faae Borgerstaf eller Næringsbevis, medmindre han er fuldmyndig, og han skal være pligtig til at tage saadant Næringsbevis, naar han udøver sit Haandværk eller sin Bedrift ved Medhjælp. Forjaaviddt kan man jo altsaa sige, at strengt korrekt vil en Bestemmelse som denne ikke være nødvendig; men paa den anden Side har det vist sig, at der har siddet mangen ganske ung Haandværker paa Landet uden Næringsbevis, som har antaget Lærlinge. Det er muligt, at det ved et skarptere Tilsyn fra Politimesterens Side kunde undgaaes, men det er ikke undgaaet hidtil, og jeg tror heller ikke det vil blive undgaaet i Fremtiden. Derfor kunde jeg ønske, at denne Bestemmelse blev gjenoptagen, den vilde i adskillige Tilfælde kunne finde Anvendelse, og den vilde ialtsald ikke i noget som helst Tilfælde kunne være til Skade. Med Hensyn til Bestemmelsen i § 7, vedrørende Spørgsmaalet om Lærlinges og unge Menneskers Arbejdstid, da kan jeg ogsaa være tilfreds med den Regel, som indeholdes i den nye Affattelse af første Stykke af § 7. Man har altsaa der holdt sig til Bestemmelserne i Loven om Fabriksdrift og Loven om unge Menneskers Arbejde paa

saadanne Steder, hvor Arbejdet udføres fabrikmæssig. At der, hvor Arbejdet udføres fabrikmæssig, maa være en Bestemmelse om Arbejdstiden, er ganske selvsølgelig. Her er Lærlingen under Tvang, her er et ganske anderledes forceret og intensivt Arbejde end det, der findes i mangt et lille Haandværk. Jeg maa være enig med andre Talere i, at det hos en lille Haandværksmand paa Landet ikke vil kunne undgaaes, at Arbejdstiden meget ofte maa komme til at udstrækkes over de 12 Timer, som forudsættes i Loven. Hele Arbejdet der kan ofte have en saadan tilfældig og uregelmæssig Karakter, at det er overordentlig vanskeligt at sætte en aldeles bestemt Grændse derfor. Naar der kommer et Par Støpler eller Sko til Reparation sent paa Dagen, og de skulle være færdige den næste Dag, og hele Mandens Haandværk og Bedrift netop bestaar i at udføre den Slags mindre Arbejde, saa kan det heller ikke undgaaes, at han maa tage Lærlingens Arbejdstid i Brug. Jeg er derfor enig i, at den Bestemmelse, som stod i Regjeringens Lovforslag, fuldstændig er gaaet ud. Jeg tror ikke, det gaar an ubetinget at sætte den Regel, hvor Arbejdet ikke drives fabrikmæssig, at Lærlingen kun maa anvendes til Arbejde i tolv Timer, og jeg tror ikke engang man bør beholde Bestemmelsen i den Form, at der tilføies „i Reglen“. Jeg er tilfreds med, at denne Bestemmelse er gaaet ud, thi i de Tilfælde, hvor Arbejdet ikke drives fabrikmæssig, vil det i de allerfleste Tilfælde heller ikke drives med en saadan Kraft og Styrke, at der er nogen Grund til at antage, at Lærlingen vil blive overanstrengt, fordi han undertiden vil blive nødt til at udstrække sin Arbejdstid i Sighed med Mesterens og de mere modne Arbejderes. Hvad derimod angaar Bestemmelsen i anden Del af § 7 om Lærlingens Forhold til Frihed om Søndagen, da har jeg en ganske anden Opfattelse. Det kan ikke tilfredsstille mig, at denne Bestemmelse indeholder, at Lærlingen i Reglen bør have Eftermiddagen fri om Søndagen. Jeg er i saa Henseende aldeles uenig med det ærede Medlem, der sidst havde Ordet. Jeg anser det for en stor Mangel ved vor Helligdagslovgivning, at man, da den for ikke mange Aar siden var til Behandling, ikke kom til det Resultat, at alt Søndagsarbejde, i alt Fald om Eftermiddagen, skulde ophøre, men uagtet man har denne Bestemmelse, og selv om man maatte billige den, kan jeg for mit Vedkommende ikke billige, at Lærlingen eller den Unge, som der her er Tale om, ikke skal have Søndag Eftermiddag fri helt og ubestaaen. Man maa jo erindre, naar man vil opfatte Forholdet til den Unge paa rette Maade, at han er hele den øvrige Del af Dagen, enhver Time paa Dagen, medens han staar i Lære, undergivet Tvang, og han maa derfor føle en stor og naturlig Trang til en lovmæssig Fritid. Det kan for mig ikke være afgjørende, om der